

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Nytt og nyttig fra Finanstilsynet

SPAMA Complianceseminar 26. september 2018

Gry E. Skallerud

Disposisjon

- ESMA – organisering og betydning for Norge
- Produktintervensjon – ny forskrift
- Nytt fra stedlig tilsyn
 - pensjonsrådgivning

ESMA – ORGANISERING OG BETYDNING FOR NORGE

EUs finanstilsyn

- EBA

- European Banking Authority

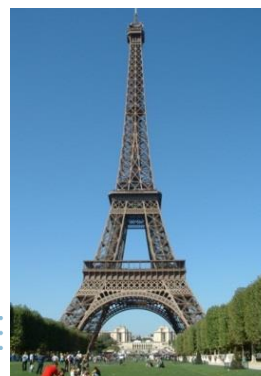
- EIOPA

- European Insurance and Occupational Pensions Authority

- ESMA

- European Securities and Markets Authority

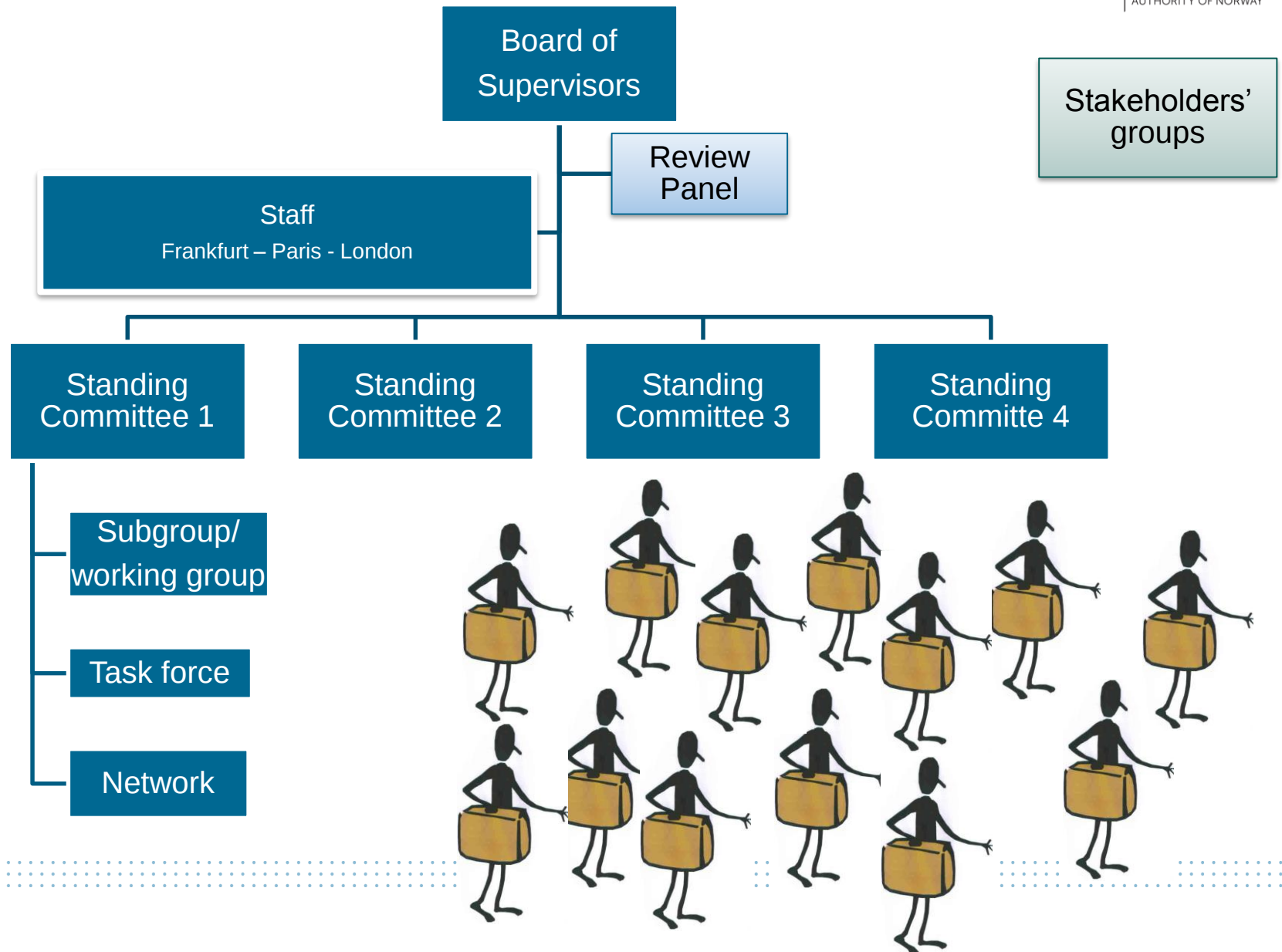

Hva gjør ESMA?

1. Tilsynssamarbeid
2. Samordning av tilsynspraksis
 - Bruk av peer-reviews
 - Kartlegging av ulike områder
3. Regelverksutvikling
 - Utarbeider utkast til nivå 2-regler
 - Utgir retningslinjer og Q&A

Hvordan deltar vi i ESMA?

Hvorfor deltar Finanstilsynet?

- Kjennskap til kommende regelverk
 - Bidrag og innflytelse
 - Forberedelse til nasjonal gjennomføring
- Tilsynsmessig samarbeid
 - Identifisere risiko i finansforetak/verdipapirforetak
 - Identifisere risiko i finansmarkedet
 - Samordne tiltak
- Samordning av tilsynspraksis
 - «Best practice»
 - «Level playing field»

Regelverksstruktur i EU

Nivå 1

Rammeregulverk (lov)
Rådet og Parlamentet vedtar

Nivå 2

**Utfyllende regler
(forskrift)**
Kommisjonen vedtar

Nivå 3

Anbefalinger
EBA, ESMA, EIOPA

Utfyllende regelverk – nivå 2

- Det store flertallet av rettsakter i EU er utfyllende rettsakter i form av
 - Delegerte rettsakter (delegated acts)
 - Gjennomføringsrettsakter (implementing acts)
- Basisrettsakten beskriver hvilke oppgaver som delegeres til Kommisjonen

Retningslinjer fra ESMA – nivå 3

- Utarbeidelse og fastsettelse
 - Utarbeides av SC i ESMA
 - Kan være hjemlet i regelverket
- Betydning for forståelsen av regelverket
 - «comply or explain»
 - Legges ut på Finanstilsynets nettsider
 - Finanstilsynet legger disse til grunn i praksis

Q&As fra ESMA

- Grunnlaget for utarbeidelse av Q&A
 - Dynamisk dokument på ESMA's nettside
 - Pr i dag et dokument på omtrent 100 sider, dekker 15 ulike temaer
- https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma35-43-349_mifid_ii_qas_on_investor_protection_topics.pdf
- Betydning for forståelsen av regelverket

Oppsummert: Nytt rettskildebilde på finansområdet

- Stadig mer omfattende, detaljert og uoversiktlig regelverk
 - Fragmentert og komplekst rettskildebilde
 - Sterk økning i rettskildeomfang, særlig på nivå 2 og 3 (delegerte rettsakter, tekniske standarder, veiledninger)
 - Økt bruk av forordninger fremfor direktiver
 - Ren henvisning istedenfor tilpasning til norsk system
 - Fjernt fra norsk lovgivningstradisjon
 - Verdipapirlovutvalget: «Det innebærer i realiteten en helt ny måte å bygge opp lov- og forskriftsverket på»
- Ny verden for markedsaktørene, men også for tilsynsmyndighetene

Hvordan påvirkes Finanstilsynet?

1. Lovtolkinger

- Må alltid undersøke om ESMA har uttalt seg
- Må ta forbehold om at forståelsen kan endres dersom ESMA kommer til annet resultat

2. Peer reviews

- Vi er også underlagt tilsyn
- Tidkrevende besøk

3. Kartlegginger

- Bruker til dels mye tid på svare på spørsmål/mappinger fra ESMA

PRODUKTINTERVENSJON – NY FORSKRIFT

shutterstock.com • 566166592

- Finanstilsynet har hjemmel i MiFIR-forskriften til å forby eller begrense:
 - Markedsføring, distribusjon og salg av finansielle instrumenter og strukturerte innskudd
 - En type finansiell virksomhet eller praksis
- Strengte vilkår på være oppfylt:
 - Alvorlige problemer med investorbeskyttelse eller true markedets integritet
 - Gjeldende regulering ikke tilstrekkelig
 - forholdsmessighet

ESMA's intervensjon

- ESMA sendte forslag på høring 18. januar 2018
- 18 500 høringssvar mottatt
- ESMA's intervensjonsbeslutning publisert i OJ 1. juni 2018
 - Ikraftsettelse for binære opsjoner 2. juli, CFDer fra 1. august
- ESMA's intervensjon er midlertidig
 - 3 måneder av gangen
 - 22. august vedtok ESMA nye 3 måneder for binære opsjoner fra 2. oktober

Finanstilsynets intervensjon

- ESMA's intervensjon har direkte virkning i EU, men ikke i Norge
- Finanstilsynet ønsket å følge ESMA's oppfordring ved å speile intervensjonen
- Finanstilsynet sendte sitt forslag til forskrift om produktintervensjon på høring 26. februar 2018
- Mottok syv høringssvar
- Forskriften ble fastsatt 4. juni med ikrafttredelse samtidig som ESMA's intervensjoner

Forskrift om forbud mot markedsføring, distribusjon og salg av binære opsjoner til ikke-profesjonelle og begrensninger i markedsføring, distribusjon og salg av finansielle differansekontrakter (CFD) til ikke-profesjonelle

Dato	FOR-2018-06-04-814
Departement	Finansdepartementet
Avd/dir	Finanstilsynet
Ikrafttredelse	02.07.2018, 01.08.2018
Gjelder for	Norge
Hjemmel	FOR-2017-12-04-1914-§42, FOR-2017-12-20-2300, LOV-1956-12-07-1-§4, LOV-2007-06-29-74-§3, LOV-2007-06-29-74-§17, LOV-2007-06-29-74-§24, LOV-2007-06-29-74-§25, LOV-2007-06-29-74-§26, LOV-2007-06-29-74-§27, LOV-2007-06-29-74-§28, LOV-2007-06-29-74-§29, LOV-2007-06-29-75-§2-1, LOV-2007-06-29-75-§2-2, LOV-2007-06-29-75-§9-2, LOV-2007-06-29-75-§9-9, LOV-2007-06-29-75-§9-11, LOV-2007-06-29-75-§9-17, LOV-2007-06-29-75-§9-26, LOV-2007-06-29-75-§10-10, LOV-2007-06-29-75-§10-11, LOV-2007-06-29-75-§10-12, LOV-2007-06-29-75-§10-13, LOV-2007-06-29-75-§10-14, LOV-2007-06-29-75-§10-16, LOV-2007-06-29-75-§10-17, LOV-2007-06-29-75-§10-18, LOV-2007-06-29-75-§10-19, LOV-2007-06-29-75-§10-20, LOV-2007-06-29-75-§11-2, LOV-2007-06-29-75-§11-3, LOV-2007-06-29-75-§11-4, LOV-2007-06-29-75-§13-1, FOR-2017-12-01-1907, LOV-2016-06-17-30-§6, FOR-2017-12-19-2248.
Kunngjort	07.06.2018 kl. 16.35
Korttittel	Forskrift om forbud mot binære opsjoner og begrensninger av CFD til ikke-profesjonelle

Bakgrunn

- De siste årene er det observert en rask økning i markedsføring, distribusjon og salg av CFD-er og binære opsjoner til ikke-profesjonelle kunder
- Antallet kunder som handlet disse produktene økte med 30% fra 2015 til 2016

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

**START MAKING
MONEY TODAY!**

**Binary Options
Trading**

**A Strategy
GUARANTEED To
Beat The Brokers In
15 Minutes Flat**

By Jon McFarlane

FREE TRIAL

Bakgrunn

- ESMA's kartlegging viser at disse produktene er blitt solgt til anslagsvis 2,45 millioner ikke-profesjonelle kunder
- Studier viser at mellom 74 og 89% av kundene som handler i disse produktene, taper penger

Bakgrunn

ESMA forklarer:

- *«A pan-EU approach is required given the cross-border nature of these products, and ESMA's intervention is the most appropriate and efficient tool to address this major investor protection issue».*

Pressemelding 27. mars 2018

Binære opsjoner

- Forbud mot å markedsføre, distribuere og selge binære opsjoner til ikke-profesjonelle investorer
- ESMA har ved fornyet vedtak unntatt visse binære opsjoner fra virkeområdet
- Finanstilsynet må vurdere endring av forskriften

CFD-er

- Begrensninger i adgangen til å markedsføre, distribuere og selge CFD-er til ikke profesjonelle investorer:
 - Bunnsikkerhet («initial margin protection»)
 - Lukking av posisjon («margin close-out protection»)
 - Negativ saldobeskyttelse
 - Forbud mot å gi incentiver
 - Risikoadvarsler

NYTT FRA STEDLIG TILSYN

dreamstime.com

Tilsyn med pensjonsrådgivning

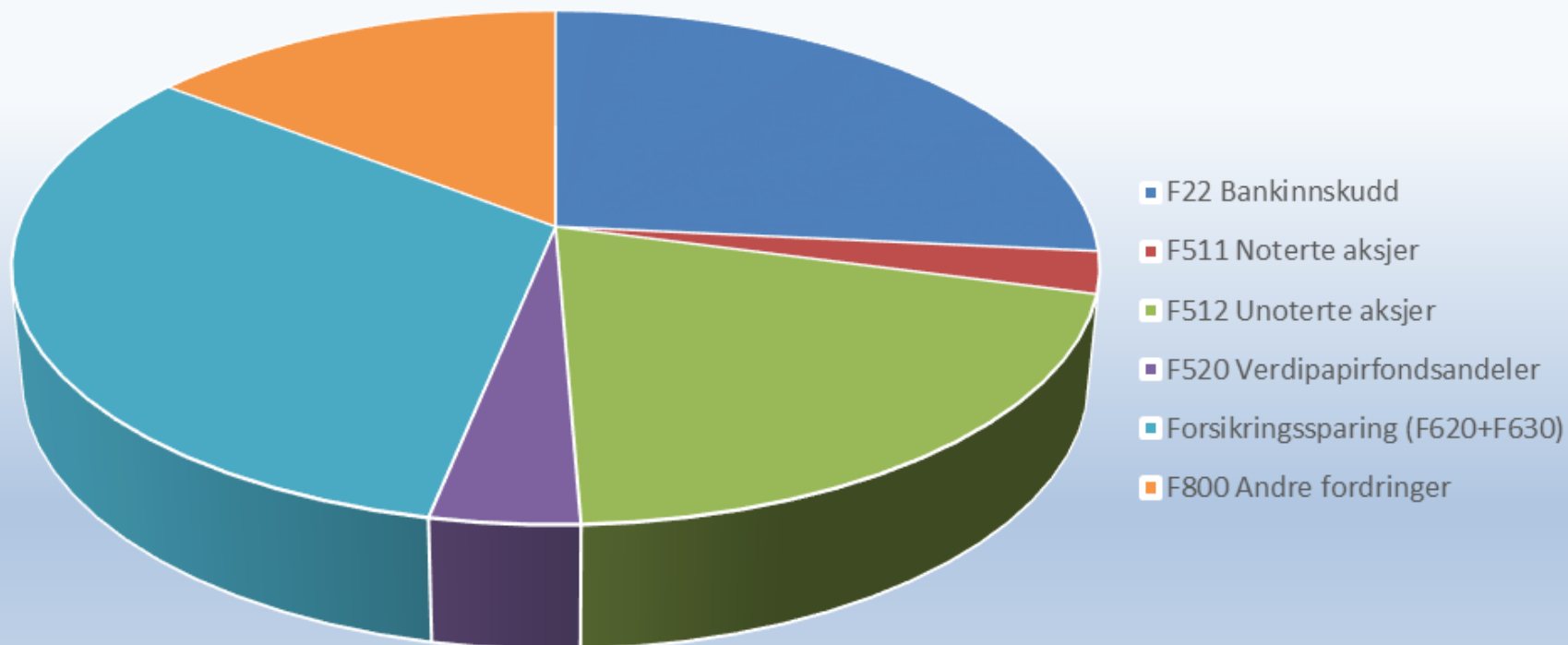
Hvorfor har Finanstilsynet fokus på pensjonssparing?

- ✓ Overgangen fra pensjonsforsikring til pensjonssparing stiller store krav til forbrukerbeskyttelse og god håndtering av interessekonflikter
- ✓ Kostnader er viktig og en kilde til interessekonflikter
- ✓ Fondssparing er et prioritert tilsynsområde

Husholdningenes sparing

Husholdningenes finansielle aktiva 31.3.2018

Tilsyn med pensjonsrådgivning

- Pensjonssparing leveres av finanskonsern
 - Tilbyder av pensjonssparing inngår ofte i finanskonsern som også tilbyr verdipapirfond
 - Livsforsikringsselskap og forvaltningsselskap for verdipapirfond er produktleverandører, mens rådgivningen ytes av enheten som har verdipapirkonsesjon
 - Verdipapirforetak som distribuerer forsikringsspareprodukter er underlagt verdipapirhandelovens regler om god forretningsskikk

Tilsyn med pensjonsrådgivning

- Finanstilsynet har i år publisert tre rapporter etter stedlig tilsyn med **investeringsrådgivning** til privatkunder i banker
- Tilsynene ble gjennomført i enheter som hadde verdipapirkonsesjon og som også distribuerte forsikringsspareprodukter

Tilsyn med pensjonsrådgivning – funnene

- Bruk av **rådgivningsverktøy**:
 - Skal sikre at rådgiver innhenter nødvendig informasjon om kunden, sørge for konsistente og personuavhengige råd og kvalitetssikre rådgivningsprosessen
 - Feil og mangler ved rådgivningsverktøyet vil få negative følger for all rådgivning
 - I to av tilsynene fant Finanstilsynet at rådgivnings-verktøyet som ble benyttet ikke tilfredsstiller kravene til informasjonsinnhenting, bl.a. ved at det ikke innhentet informasjon om kundens inntekts- og formuesforhold

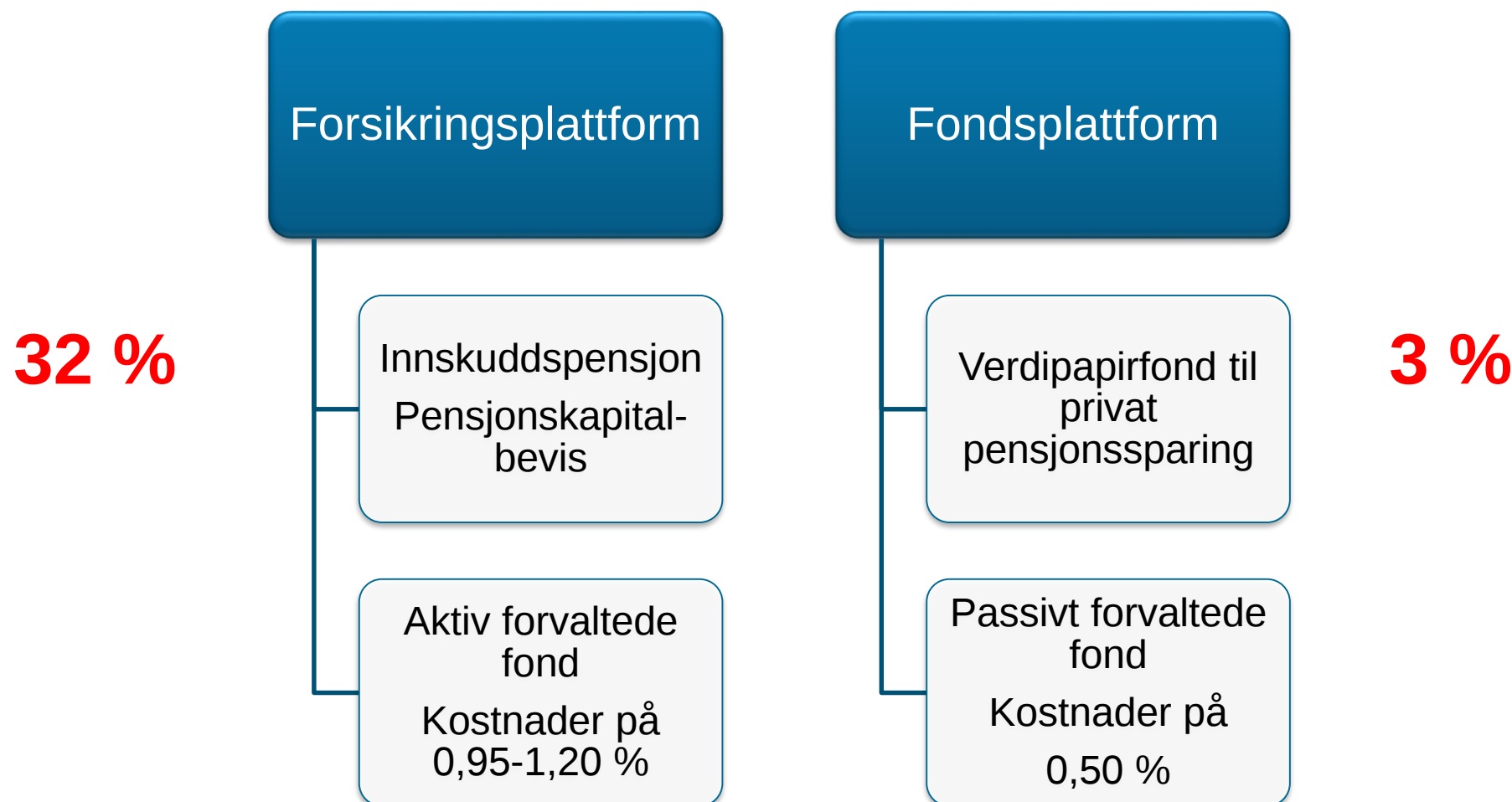
Tilsyn med pensjonsrådgivning - funnene

- **Konvertering** av pensjonsspareavtaler med rentegaranti til fritt investeringsvalg
 - Flere tilfeller der det er en betydelig negativ forskjell mellom garantert rente og forventet avkastning etter konvertering
 - Konkret vurdering av nivået på rentegarantien, kundens investeringshorisont og risikotoleranse
 - Ikke gjennomført en reell vurdering av om konverteringen var i kundens interesse

Tilsyn med pensjonsrådgivning - funnene

- Salg av **komplekse finansielle instrumenter** til ikke-profesjonelle - fondsobligasjoner
 - Det var ikke innhentet nødvendige opplysninger om kundens kunnskap om og erfaring med det aktuelle produktet og foretaket hadde ikke forvissnet seg om at kunden forsto produktet
 - Ved salget av komplekse strukturerte produkter ble produktets risiko og kostnader underkommunisert
 - Det var fokusert på produktets kupongrente uten å tydelig informere om at produktets forventede avkastning er vesentlig lavere enn kupongen

Tilsyn med pensjonsrådgivning - funnene

Tilsyn med pensjonsrådgivning - funnene

- *«Det er Finanstilsynets erfaring at innskuddspensjonskunder, arbeidsgivere så vel som pensjonskapitalbevisiere, i liten grad foretar selvstendige fondsvalg. Lav kundemobilitet og lite bytting av fond blant medlemmer av pensjonsordningene og pensjonskapitalbevisierne innebærer at pensjonskapitalen forblir plassert i pensjonsprofilen opprinnelig definert av pensjonsleverandøren.»*
- *«Finanstilsynet anser at opplysninger om eksisterende pensjonsrettigheter og eventuelle opparbeidede pensjoner fra tidligere arbeidsforhold (fripoliser, pensjonskapitalbevis osv.) er vesentlig informasjon som må innhentes, og vurderes, før det kan ytes individuell rådgivning knyttet til privat pensjonssparing.»*

Spørsmål?

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

Gry.Evensen.Skallerud@finanstilsynet.no

